

Hier groeit iets moois

Een glashelder verhaal over trots en passie

Drie maanden voor mijn verhuizing naar de Bommelerwaard besloot ik het gebied eens grondig te verkennen. Tijdens mijn eerste, vluchtige bezoeken had ik al begrepen dat ik dat het beste met de fiets kon doen. Ik was erg nieuwsgierig. De makelaar was lyrisch over ‘zijn’ Bommelerwaard, maar dat leek me logisch. Hoe mooi was het nou echt?

’s Morgens vroeg was ik op de fiets gestapt. Ik had mijn auto geparkeerd in Zaltbommel en zou eerst de Bommelerwaard rondfietsen en vervolgens de beroemde brug over gaan voor een tochtje door Neerijnen. Ik was gewaarschuwd door vrienden die het gebied goed kennen: dat zou een pittige tocht worden. Het werd geen pittige tocht. Wel een heel bijzondere.

De eerste ontmoeting

Ik had nog maar net een vijfde deel van de door mij uitgestippelde route gereden, toen ik bekeek van mijn fiets stapte. Ik nam plaats in het gras, recht tegenover een kas. Na vijf minuten werd ik aangesproken door een vriendelijke man. Het bleek de tuinder te zijn aan wie de kas toebehoorde. “Mooie plek om te wonen”, zei ik. “Mooi? Het is hier fantastisch. Je ziet wel eens van die tv-programma’s waarin mensen naar het buitenland vertrekken om daar iets op te bouwen. Niks voor mij: ik leef hier al in een paradijsje.” Ik geloofde hem direct. Wat ik tot dusver had gezien, was inderdaad idyllisch: fraaie vergezichten, kronkelende dijken, machtige rivieren en prachtige dorpen. En tussen al het groen goed verzorgde boerderijen en kassen. Mijn randstedelijke nieuwsgierigheid begon te werken. “Wat telen jullie in die kassen?” “Ik teel aardbeien, maar mijn collega’s telen weer andere producten.” Hij zag hoe nieuwsgierig ik was. “Ben je soms een journalist?” “Nee, ik ben binnenkort een bewoner van de Bommelerwaard en wil gewoon weten hoe het hier reilt en zeilt.” “Welkom. Weet je wat? Ik bel wel even rond naar een aantal collega’s, dan kun je zelf een kijkje nemen in een aantal kassen.” Hij keek naar mijn vermoeide gezicht en naar mijn fiets. “Laat die maar staan, ik rijd je wel rond.”

Brutaal vraagje

Tijdens het eerste deel van de rit passeerden we al diverse kassen. “Dat zijn er nogal wat.” Hij knikte. “Dat klopt. De glastuinbouw is hier goed vertegenwoordigd. Maar uiteindelijk nemen al die kassen toch maar een heel klein deel van het totale oppervlak in. Er is nog volop plek om te wonen, te fietsen en te wandelen.” Dat zal best, dacht ik. Maar al die kassen leveren vast heel wat bedrijvigheid op. En ik kwam hier toch echt wonen voor de rust en de romantiek van het platteland. Ik trok de stoute schoenen aan. “Luister, ik gun ieder het zijne, maar het lijkt me niet prettig als er dag en nacht tractoren en trucks over de wegen denderen.” Hij stopte de auto. “Ok”, dacht ik, “waar bemoei ik me ook mee? Dat wordt teruglopen naar mijn fiets.” Maar nee. Hij keek me aan en zei, een beetje streng: “Tractoren horen bij het platteland, zoals de dijken bij de rivier. En natuurlijk is er ook de nodige bedrijvigheid buiten de kassen. Dat zie je bij elke onderneming. Wat dacht je van al die trucks die dagelijks naar de grote restaurants en de supermarkten rijden? Geen lusten zonder lasten. Kijk eerst maar eens wat de tuinders allemaal doen en oordeel dan zelf.”

Beroepsmatig bezig met de natuur

Die middag bezochten we zo'n acht bedrijven. In de Bommelerwaard en in Neerijnen. Ik genoot van het gevarieerde landschap en sprak daarover met de tuinders. "Wat hebben jullie als ondernemers met de natuur?" Het antwoord was duidelijk: veel.

"We zijn bezig met natuurproducten. En dat betekent genieten. Voor de mensen die onze producten kopen, maar zeker ook voor ons: bezig zijn in een natuurlijke omgeving werkt heel ontspannend!"

Uitdaging en voldoening hebben hier alles te maken met de seizoenen. "Door bijvoorbeeld bij de fruitteelt als het ware de seizoenen op te rekken, zijn er veel langer verse producten voorhanden." Ik vatte het kort samen. "Als ik het goed begrijp, zijn het bedrijven in de natuur, maar is het ook natuur in de bedrijven." Er werd instemmend geknikt. "Als mensen onze kassen bezoeken, zeggen ze wel eens: het lijkt hier wel voorjaar."

Cultiveren en innoveren

Ik zag die dag meer dan natuurproducten en gedreven tuinders. Ik zag ook technische dingen - waarvan ik niets begreep - maar die wel heel belangrijk bleken. "De glastuinbouw in de Bommelerwaard heeft een voorsprong in technologie en die willen we graag behouden. We blijven zoeken naar innovatieve oplossingen voor een nog betere bedrijfsvoering en naar manieren om nog duurzamer te blijven telen dan onze collega's in het buitenland."

Technologie gaat in deze bedrijven niet alleen over kilowatts en megabytes. "We kijken ook naar vernieuwende methodes voor biologisch telen en geïntegreerde gewasbescherming. En we steken onze nek uit door nieuwe soorten te testen in de kas. Elke dag zijn we zo samen bezig met verbetering van de teelt."

Blijde mensen, trotse tuinders

Gezien de omvang van de bedrijven en hun dagelijkse uitdagingen, vroeg ik me af of het beroep van tuinder wel zo leuk is. Het is immers behoorlijk aanpoten en de bedrijven worden steeds vaker onder de loep genomen door medeburgers, milieuorganisaties en de politiek. Ga er maar aan staan! "Waarom doe je dit werk?", vroeg ik. Het was alsof ik met een schoolklas een snoepwinkel binnenstapte: het enthousiasme spatte er vanaf. "Met onze talenten en mogelijkheden maken we prachtige regionale producten die óf heel lekker en gezond zijn óf een lust voor het oog. Dat doen we samen met gemotiveerde medewerkers in een heel mooi tuinbouwgebied. Wat wil je nog meer?" Nou, er is nóg meer. "Mensen over de hele wereld worden blij en gelukkig van onze producten!"

Eén ding was zeker: deze mensen zorgen voor leven in de brouwerij. "We houden van het ondernemerschap: het is geweldig om je boterham te verdienen met een eerlijk Nederlands product dat je van A tot Z zelf in de hand hebt. We willen ervoor blijven zorgen dat onze medeburgers trots kunnen zijn op de lokale producten uit onze bedrijven." Dus stoppen met je bedrijf is niet aan de orde? "Echt niet. We willen graag hier oud worden en het bedrijf kunnen overdragen aan de volgende generatie."

Geworteld in de regio

Is de (glas)tuinbouw relatief nieuw in de regio? "Ben je gek!? De Bommelerwaard **is** tuinbouw. De glastuinbouw is een logische voortzetting van een rijke traditie waarbij sinds

jaar en dag producten in de volle grond werden geteeld.” En weer die trots: “Al ruim vijftig jaar drukt onze sector een sterke stempel op de regionale economie. Door de glastuinbouw is de Bommelerwaard groot geworden en op de kaart gezet.” Natuurlijk is er in de loop der jaren wel wat veranderd. “Vroeger hadden heel veel verschillende tuinders hun eigen productie. Nu zijn er zo’n honderd ondernemers die samen waarschijnlijk wel duizend keer meer produceren. En we blijven ons ontwikkelen.”

Ook als werkgever speelt de glastuinbouw een grote rol. “Iedereen kan er terecht voor een baan, ongeacht het niveau. De meeste jongeren in de regio hebben hier hun eerste werkervaring opgedaan. En eenmaal volwassen kijken ze daar allemaal met veel plezier op terug. Of ze nu verder zijn gegaan in de tuinbouw of bij wijze van spreken de advocatuur in zijn gegaan. Dat is logisch: het is gewoon mooi werk en we hebben een goede cao voor de jeugd.”

Als het gaat om hoe de tuinders in de lokale gemeenschap staan, lijkt verbondenheid het centrale thema. “Er is sowieso een sterke onderlinge band tussen de tuinders. Met behoud van onze eigen sterke punten werken we als collega’s nauw samen aan een beter rendement en economische groei. Daarnaast kennen onze medeburgers ons goed. Niet alleen door onze producten of doordat ze ooit in de kassen hebben gewerkt. We zijn er ook als we iets meer kunnen doen voor de gemeenschap. Bijvoorbeeld door fruit, bloemen of planten te sponsoren voor een vereniging of een ander goed doel.”

Terug op de fiets

Bij elk afscheid kreeg ik hetzelfde te horen. “Kom gerust nog eens langs.” En dat zal ik zeker doen. Ik had echt nog niet alles gezien.

Na afloop van deze bijzondere toer werd ik weer afgezet bij de kassen waar mijn fiets stond. Ik bedankte mijn gids en fietste terug naar Zaltbommel. Met een hoofd vol indrukken en een tas vol bloemen, groenten en fruit.